

ROTTERDAMSCHER COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Gehoorde, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels... f 1.—
Iedere regel meer... 0.30
Andere Advertentien per regel... 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelrecht en 1 Exemplaar der Courant.

KENNISGEVING.

Rekening der Gemeente, dienst 1861.
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM doen te weten, dat de rekening der Ontvangsten en Uitgaven dezer Gemeente, over het jaar 1861, zoo als die aan den Raad is aangeboden, op de Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter lezing is nedergelegd en dat daarvan en van de daarbij behoorende verzamelingen gedrukte Exemplaren aldaar verkrijgbaar zijn, tegen betaling van f 2 per exemplaar.
Rotterdam den 18 Julij 1862.
de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ.
de Burgemeester, J. F. HOFFMAN.

Cultuur-Ondernemingen.

Waarin wij ook mogen verschillen van de zoo-genaamde liberale partij op koloniaal gebied, zeker niet in de erkenning der behoefte aan regeling bij de wet van menige koloniale aangelegenheid. Zeker, wij gaan daarin niet zoo ver als de leiders dier partij; het schijnt ons b. v. onnut en verkeerd, eene begroting voor Indië te willen vaststellen met medewerking der Staten-Generaal. Maar behoudens deze uitzondering, kunnen wij geresedelijk toegeven, dat de meeste ondernemingen van koloniaal bestuur in hunne grondbeginselen moeten worden vastgezet in de wet, en onttrokken aan den verderfelijken invloed der afwisselende inzichten bij de elkander snel opvolgende hoofden van het koloniaal bestuur. Slechts over de grenzen van hetgeen de wet moet bepalen en hetgeen overgelaten worden moet aan het uitvoerend gezag, en vooral over de rigting waarin de wetten moeten worden gemaakt, bestaat geschil.

Erkennen wij de behoefte aan wettelijke regeling in het algemeen, wij gevoelen die te meer nu het koloniaal opperbestuur in handen is van mannen, wier rigting van de onze hemelsbreed verschilt, wier inzichten, naar wij vertrouwen, ook bij de Kamers en bij de Natie geen weêrklank vinden zullen. Slechts de wet kan den noodigen waarborg geven, dat het koloniaal beleid door het tegenwoordig Kabinet niet zal gevoerd worden in eene rigting, verderfelijk voor Kolonien en Moederland beide.

Wij verheugen ons daarom in de aanbieding van het wetsontwerp op de cultuur-ondernemingen in Nederlandsch-Indië. Door vaststelling bij de wet zal er eene einde komen aan de eeuwigdurende slingeringen, waaraan de particuliere ondernemers in Indië tot nu toe hebben blootgestaan. Het zal niet meer van de willekeur van den tijdelijken Minister van Koloniën, van den Gouverneur-Generaal, van elken Resident of zelfs van elken minderen ambtenaar in de binnenlanden van Java, afhangen om naar gelang van zijne persoonlijke inzichten de particuliere ondernemingen ten koste van het Gouvernements cultuur-stelsel op te drijven, of ze zonder nut of reden, alleen uit persoonlijke afkeer, te belemmeren en te onderdrukken, tot schade zoowel voor de ondernemers als voor de betrokken bevolking en ook voor 's Lands schatkist. Wij zullen, na het in werking treden eener wet, hoedanig deze ook zij, niet meer hooren van die administratieve maatregelen, op geen wettigen grond rustend, — waardoor de Indische Maatschappij in een der hoofdtakken van haar bestaan, in een staat van voortdurende onveiligheid wordt rondgeslingerd, — waardoor het Europeesche kapitaal, regtszekerheid missende, kunstmatig wordt weggedreven van de Indische markt, die juist daaraan zoo groote behoefte heeft, — waardoor beurtelings 's Lands inkomsten en het eigendom der particulieren in de waagschaal worden gesteld. Een toestand die reeds te lang oorzaak was van onophoudelijke ontevredenheid, van verzwakking van het bestuur in Indië en Nederland.

Het wetsontwerp, thans bij de Tweede Kamer ahangig, zal dien ongeregelde staat van zaken doen ophouden. Voor een deel althans. Want hoezeer het ontwerp naar onze meening een maar al te verre strekking heeft, zijn omvang is tamelijk beperkt. Immers van deze regeling zijn uitgesloten, vooreerst de particuliere ondernemingen op in huur uitgegeven woeste gronden, vervolgens die op de particuliere landen, eindelijk die in de Vorstenlanden. De Regering verklaart in hare Memorie van Toelichting, dat ook hieromtrent nader bij de wet zal worden voorzien, wanneer het blijkt, dat de bestaande regelingen wijziging behoeven.

Naar onze meening had men zich bij de wettelijke regeling, die ten doel heeft, zoo als een vroeger Kabinet zich uitdrukte, „om aan de sluimerende krachten, die zich naar vrijen arbeid en vrije industrie

uitstrekken een uitweg te geven” wel in de eerste plaats mogen bezig houden met het terrein, dat nu is uitgesloten; dáár toch kunnen die ondernemingen betrekkelijk het minst schade toebrengen aan het Gouvernements cultuurstelsel, het groote struikelblok voor elke regeling van dien aard. Op de particuliere landen, de woeste gronden en in de Vorstenlanden (Djocjocarta en Soerakarta) immers bestaan geen cultures voor het Gouvernement, en de particuliere industrie kan, met het oog op die cultures, dáár het veiligst en ruimst worden toegelaten. Zij behoeft echter ook dáár, zal zij duurzaam en heilzaam werkzaam zijn, de zorg en het toezigt van Regeringswege, te regelen bij de wet. De Regering schijnt echter de behoefte daaraan voor alsnog niet in te zien, en men moet bekennen, dat indien het eenige doel ware om het Gouvernements cultuurstelsel te beveiligen, de Regering regt had het allereerst daartoe maatregelen te nemen, daar, waar het grootste gevaar dreigt.

De Regering betuigt wel dat dit inderdaad hare bedoeling is; in hare toelichtende memorie bevestigd zij zich vooral dit te doen uitkomen; ons echter schijnt het toe, dat die betuigingen lijnrecht strijden met de voorgedragen wetsbepalingen. In weinige woorden daarvan het overtuigend bewijs te leveren of de geheele wet in hare voor- en nadeelige bepalingen te toetsen, is ondoenlijk; wij stellen ons dus voor in eene reeks van artikelen onze beschouwingen over deze wetsvoordragt in bijzonderheden bloot te leggen en de ware strekking der voordragt voor het publiek eenigermate duidelijk te maken.

BUITENLAND.

AMERIKA.

De New-York Times van 3 Julij zegt: Wij hebben eindelijk uitvoerige tijdingen omtrent de laatste gebeurtenissen bij Richmond. Er valt niet langer aan te twijfelen, dat ons leger eene ernstige nederlaag heeft geleden en het zich in een toestand bevindt, die zóó al niet onmiddellijk gevaarlijk, althans krachtige maatregelen van de zijde der Regering en der Natie noodzakelijk maakt. Twee van onze verslaggevers verlieten maandag namiddag het hoofdkwartier van Mac Clellan en zijn gisteren avond hier aangekomen. Zij waren dus ooggetuigen van hetgeen er voorviel, en er bestaat geen reden om te twijfelen aan de nauwkeurigheid hunner berichten. Daaruit blijkt dat vrijdag de regtervleugel van ons leger, sterk ongeveer 20,000, door eene overmagt van 50,000 man werd aangevallen, en dat onze troepen, na een hevig en langdurig gevecht, er in slaagden terug te trekken over den Chickahominy. Dit was vroeger reeds bekend, maar nu blijkt bovendien, dat zij geen tijd hadden de bruggen te vernielen, ten einde de Zuidelijken den overtocht te beletten, — dat onze troepen van den linkervleugel, om welke reden is onzeker, dien overtocht den vijand niet betwisten, hoewel met dit doel batterijen langs den oever waren geplaatst, maar dat zij besloten hunne positie te verlaten. Dien ten gevolge trok zaterdag en zondag de geheele linkervleugel en het hoofd-corps d'armée onder Heintzelman, Keyes en Sumner terug, langs den spoorweg en den Williamsbrug weg, en marcheerden van het White Oak-moeras in de rigting van de James, een afstand van 10 a 15 mijl. De Zuidelijken trokken de Chickahominy over in de onmiddellijke nabijheid van de plaats waar Mac Clellan's hoofdkwartier was geweest, hielden stand bij den spoorweg en staakten verdere vervolging. Zij bleven echter in bezit van het terrein, dat te voren langs beide oevers van den Chickahominy door onze troepen ingenomen werd, waaronder de bruggen en retranchementen, door ons tegen den vijand opgeworpen. Ons geheel leger ligt dus nu langs de James, bij eene plaats Turkey Bend genaamd, en is gedeelt door de kanonneerbooten van Fort Monroe kunnen spoedig levensmiddelen enz. worden aangevoerd, en de voorraad schijnt dan ook zonder groot verlies te zijn medegevoerd. Intusschen kan men niet ontkennen, dat deze tijding zwaar treft. Zij is ganschelijk onverwacht en vernietigt met eenen slag de hoop, door geheel het Land in de laatste weken gevoed, dat met Richmonds val het eind van den oorlog nabij was. Maar geen dag zal verlopen eer de geheele Natie inziet, dat er eene nieuwe poging dient gedaan, om den opstand te fnuiken. Er is geene keus, al waren wij laag genoeg dit te verlangen. Wij kunnen niet buigen voor gewapende rebellen, zonder elke hoop op nationale roem op te geven, zonder alles te verliezen wat eene Natie groot, voorspoedig en vrij maakt. De Regering zal in deze krisis met onversaagdheid handelen; de Natie moet haar niet minder moedig daarbij ondersteunen. Als had hij het ongeval voorzien, heeft de President 300,000 man onder de wapenen geroepen. Binnen veertien dagen hopen wij dat zij zich onder de wapenen zullen bevinden.

FRANKRIJK.

PARIJS 17 Julij.

(Particuliere Correspondentie.)

Heden krijgen wij de keerzijde van de medaille te zien, of om duidelijker te spreken, de zoo geruststellende berichten uit Mexico, gisteren door den

Moniteur medegedeeld, worden zoo al niet gelogenstraft, dan toch merkbaar gewijzigd door eene dépêche van generaal de Lorencez aan den Minister van oorlog, heden ochtend door den Moniteur openbaar gemaakt.

Deze dépêche constateert wel is waar dat op den 11 Junij de toestand onzer troepen, zoowel uit een materieel als moreel oogpunt, voldoende was, dat de communicatie met Vera Cruz niet onderbroken was, dank zij de op den weg gelegerde troepen, — maar zij kondigt tevens aan dat de Mexicanen zich in grooten getale gereed maakten om den volgende dag de Fransche retranchementen aan te vallen. Deze zijding zal ongetwijfeld velen in ongerustheid brengen. Men vraagt elkander reeds af, of het Gouvernement in het bezit kan zijn van reënseignementen omtrent den uitslag van dien aanval, en zoo ja, de openbaarmaking voorbedachtelijk niet is geschied, of wel, of wij zullen moeten wachten tot een volgende pakketboot is aangekomen, om te vernemen of de onzen inderdaad zijn aangevallen en of onze soldaten verwinnaars bleven, dan wel door de overmagt zijn verpletterd.

De ongerustheid hierover vermeerdert nog, doordien de Ministers zich gisteren tegelijk met generaal Forey naar Vichy hebben begeven, om onder presidium van den Keizer een Kabinetraad te houden, en ten anderen omdat in particuliere brieven onverholen de vrees doorstraalt waartoe de toestand der Franschen aanleiding geeft. La Patrie, welk blad bijzondere inlichtingen ontvangt van het Ministerie van marine, behelst het volgende:

„Sedert eenige dagen zeide men dat de Mexicanen een aanval op Vera-Cruz zouden doen. Den 14 was er eene verkenning op groote schaal ondernomen ter ontdekking van de rigting der vijandelijke strijkrachten, maar men had niets bemerkt. Overigens waren alle voorzorgsmaatregelen genomen door den kapitein ter zee Roze, den kommandant der plaats, om de Mexikaansche troepen krachtig weerstand te bieden. Er liep een gerucht dat de Mexicanen tien Fransche soldaten levend hadden verbrand, die in hunne handen gevallen waren bij den aanval op het convooi, dat den 8 Junij naar Orizaba was vertrokken. Dépêches uit Cordova melden echter dat bedoeld convooi die stad was doorgetrokken, en logenstraffen ten sterkste het verhaal van zulk een wreeden moord.”

En brief uit Mexico van 7 Junij, door hetzelfde blad medegedeeld, maakt gewag van de ook daar heerschende onrust. De autoriteiten hielden alle vreemdelingen eene verklaring ter teekening voorgelegd, inhoudende dat zij nooit eenigerlei verdrukking of miskenning te verduren hadden van het Gouvernement van President Juárez. Het meerendeel weigerde echter eene dergelijke verklaring te teekenen, welke in lijnrecht strijd met de waarheid zou zijn. Eene soortgelijke poging zou de overheid ook in Puebla en Guanajuato aanwenden; in eerstgenoemde plaats wonen veel vreemdelingen, vooral Franschen.

De kabinetsoerier, die het officieel bericht der erkenning van het Koninkrijk Italië door Pruisen naar Turijn overbrengt, is heden door Zwitserland getrokken en wordt nog dezen avond op de plaats van zijne bestemming verwacht. Men verzekert hier dat, zoo Ruslands erkenning al te danken moge zijn aan Frankriks tusschenkomst, men het aan Engeland verplicht is dat het Kabinet van Berlijn dit voorbeeld volgde.

Nu wil men wederom weten dat ook Koning Victor Emmanuel zal deelnemen aan de bijeenkomst van Sovereinen, welke tegen het eind van dezen zomer zal worden gehouden; ik acht dat bericht echter zeer onwaarschijnlijk.

Graaf de Persigny gaat de baden gebruiken, en zooals de Moniteur berigt, is minister Rouland gedurende dien tijd ad interim belast met de portefeuille van binnenlandsche zaken.

Voor eenige dagen sprak ik u over de romantische historie die het ontslag ten gevolge had van den heer Fontenillat, als ontvanger der belastingen te Bordeaux; men zegt thans dat deze eene brochure in het licht zal geven, ter uiteenzetting van alle omstandigheden welke daarmede in verband staan.

Nog heb ik geen proefnummer gezien van het nieuwe dagblad van den heer de La Guéronnière, en velen gelooven zelfs dat de uitgave van La France ad calendas graecae zal worden uitgesteld.

De heer Troplong zal zich — zoo als thans weder verzekerd wordt — niet candidaat stellen om hertog Pasquier als lid der Fransche Academie te vervangen, om de eenvoudige reden dat hij vooraf kan berekenen daarbij een nederlaag te zullen lijden. De benoeming van den heer Dufaure acht men aan geen twijfel onderhevig.

Voor de 6de kamer der correctionele regtbank zijn de verdedigers der 54 beklagden nog altijd met hunne pleidooijen bezig. Het zal waarschijnlijk wel maandag of dinsdag worden, eer de regtbank uitspraak kan doen.

Er is onlangs een boek verschenen dat hier buitengemeen opgang maakt, getiteld: Gedenkschriften van Cauler. Deze voormalige chef der veiligheidspolitie, een opvolger van Vidocq, moet daarin ontzettende mysterien blootleggen. Men wil weten dat de schrijver er thans nog een deel aan zal toevoegen, onder den titel van Les Agents provocateurs. Dat zou in deze dagen bijzonder van pas komen en als het ware een aanhangsel zijn op het staatkundig proces, uit welks behandeling is gebleken dat daarin ook een groote rol werd gespeeld door geheime politie-agenten, die letterlijk de thans geïncrimineerde bijeenkomsten enz. hebben uitgelokt.

— Wederom hebben wij een onzer bekwaamste beeldhouwers door den dood verloren, den heer Desboeufs namelijk, die in 1793 te Parijs geboren, de leerling van Cartelier en Jeoffroy geweest is, in 1814 voor het graven van medailles en op edele gesteenten

den grooten prijs van Rome verwierf, en verscheiden kerken dezer hoofdstad, benevens de fries en voorgevel van het paleis in de Champs Elysées, en het gebouw van het museum te Versailles, met voortbrengselen zijner beeldkunst verrijkt heeft. Op de Parijsche tentoonstelling van 1861 bewonderde men een door hem vervaardigd marmeren standbeeld, waaraan hij den naam van Het Genoegen gegeven had.

— Na sedert vrij langen tijd niets van zich te hebben doen hooren, treedt de heer E. About eerlang weder gelijktijdig als feuilletonist en romanschrijver op. Hij heeft namelijk een werk voltooid, dat getiteld is: „Le Cas de Monsieur Guérin,” en eerst bij wijze van feuilleton in Le Constitutionnel geplaatst wordt, om vervolgens als afzonderlijk boekdeel het licht te zien.

— Des morgens van den 13 Junij hebben het Fransche stoomfregat Massena, de stoomkorvet Berthollet, en het transport hospitaalschip Amazone het eiland Sacrificios bereikt, en waren het stoomadviesjagt Marceau en het stoom- en zeiltransportschip Sèvre voor Vera Cruz geankerd, terwijl de overige vaartuigen onzer scheepdivisie óf op de noordkust kruisten óf naar de Antilles onder weg waren.

— Aan de Corriere delle Marche wordt uit Turijn geschreven, dat er aldaar sprake is van een vreemdsoortig plan om tot oplossing van het Romeinsche vraagstuk te geraken. Er zou namelijk een bedevaart naar Rome georganiseerd worden, waaraan iedere Italiaan op eigen kosten kan deel nemen. Aldus hoopt men een miljoen menschen te vergaderen, die ongewapend naar de eeuwige stad zouden trekken. Voor zulk eene indrukwekkende demonstratie zou de wederstand van den Paus wel moeten bukken en zouden ook de Fransche wapenen worden opgestoken. De correspondent verzekert dat dit plan ernstig gemeend is en uitgaat van hoog geplaatste personen, die zich echter de — vooral materiele — bezwaren tegen de uitvoering niet ontveinen.

— Eene heden hier uit Madrid ontvangen dépêche zegt dat de Koningin de benoeming van den markies van Havannah tot gezant van Spanje te Parijs tekenen zou. Men verzekerde dat de beslissing der erkenning van Italië door Spanje uitgesteld is.

BELGIË.

BRUSSEL 17 Julij. — De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft heden de beraadslaging voortgezet over het wetsontwerp, houdende bekrachtiging van verschillende concessien tot den aanleg van spoorwegen. Achtervolgend zijn de paragrafen aangenomen, betrekkelijk de lijnen van Mechelen naar St. Nicolaas, van Hal naar Ath, van Frameries naar Chimay, van Luik naar de Pruisische grenzen, en van Verviers naar de Maas. Levendige discussien grepen er daarop plaats over de lijn van Gent naar de grenzen der Nederlandsche provincie Zeeland in de rigting van Neuzen. Die weg, zoo verlangend te gemoet gezien door de Gentsche industriëlen, ten einde te gemoet te komen aan de dikwijls onvermijdelijke belemmeringen in het gebruik van het kanaal naar Neuzen, heeft ernstige tegenwerking ontmoet van de zijde der Antwerpenaren, die bevreesd zijn dat men daardoor eene Nederlandsche haven gaat bevoordeelen ten koste der Belgische, en laatstgenoemde zal bevoorrecht worden van den transitohandel naar Duitschland. Volgens den heer Loos, burgemeester van Antwerpen, die hiertegen het woord voerde, zou bedoelde spoorweglijn óf geheel overbodig, óf oorzaak van den ondergang van België zijn. Een ander lid, de heer Hymans, heeft het egoïstisch verzet der Antwerpenaren echter vrij scherp gebekeld en doen uitkomen dat een spoorweg van Gent naar Neuzen de natuurlijke verlenging is van den weg van Braine naar Gent, en bestemd om van Neuzen een entrepôt te maken der consumtie-artikelen welke door België aan Zeeland worden verstrekt. Voorts zullen de Gentsche fabrieken de katoen die zij behoeven langs dien weg vroeger kunnen bekomen. Antwerpen zal er echter, volgens hem, niets bij verliezen, en het verschil van afstand is voldoende waarborg dat die handelsstad niet voor concurrentie behoef te vreezen.

Nog twee sprekers spraken ten gunste van deze lijn, terwijl de heer Loos terug kwam op het door hem aangevoerde. Morgen zal de beraadslaging worden voortgezet.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 17 Julij. — Uit zijne redevoeringen en adviezen in de Kamer van Afgevaardigden, en in de afzonderlijke zamenkomsten der fractien, was het reeds bekend dat de afgevaardigde Twesten tot eene schikking met het Ministerie overhelt, en zich de reorganisatie des legers, behoudens eenige verminderingen in het budget, wil laten welgevalle. Thans verneemt men dat hij een zeer langdurig onderhoud met den minister van oorlog, den heer van Roon, gehad heeft, hetzij dan dat hij zich, volgens sommigen, tot dezen bezeven heeft, hetzij, gelijk anderen beweren, de Minister hem het eerst is komen opzoeken. Omtrent dit onderhoud wordt het volgende verhaald: Toen de heer van Roon vernam dat de meeste afgevaardigden tot den regts- en zakelijken toestand van het jaar 1859 wilden teruggaan en van het Ministerie verlangden dat het, óf voor alles wat sedert dien tijd verrigt is de gronuwettige toestemming der Vertegenwoordiging zal vragen, óf van alle reorganisatie-plannen afzien, zou hij de handen boven het hoofd ineen-geslagen en gezegd hebben, dat er toestanden bestaan in welke men zich over het vormelijk regt heen moet zetten. Voorts verklaarde hij zich bereid zijn tegenwoordig ambt neder te leggen, bijaldien zijn persoon een voorwerp van ergernis en een hinderpaal op den weg der verffening was, waarop de heer Twesten antwoordde, dat het hier niet de opoffering van een persoon, maar wel het opgeven van grondstellingen gold, en dat, verklaarde de Regering zich hiertos bereid,

eene vereeniging zonder wezenlijke bezwaren te verkrijgen zija zou, waarop de Minister echter geene aanbiedingen in dien geest liet volgen. In bijzondere gesprekken moet hij zich ook hebben uitgelaten dat hij zijne portefeuille gaarne wil nederleggen, en dat, indien de Kamer de reorganisatie des legers verwerpt, hij zulks het meest daarom betreuren zou, dat daarbij het persoonlijk gevoel des Konings niet gespaard is geworden.

De voorstanders der partij van den vooruitgang merken vrij scherp op, hoe de ministeriële dagbladen, in zoo ver zij van het onderhoud tusschen de heeren van Roon en Twisten gewag maken, verzuimd hebben daarbij te vermelden dat de laatste genoemde in zijne fractie nagenoeg geheel alleen en verlaten staat.

De fractie der partij van den Vooruitgang beoemde gisteren tot leden der deputatie naar Frankfort de afgevaardigden Behrend, Duncker en Lüning, nadat de afgevaardigden Schulze-Delitzsch, Birchow en Haverbeek voor de benoeming bedankt hadden; anderen zullen zich bij de deputatie aansluiten. Het linker-centrum besluit heden of het insgelijks eene deputatie naar Frankfort zenden zal.

Na het bekend worden der laatste gedane stappen van Oostenrijk ten opzichte van het Tolverbond, laat de Oostee Zeitung zich dus uit: „Hoe spoediger Pruisen zijn besluit neemt, hoe eerder het door de definitieve onderteekening van het verdrag met Frankrijk van zijnen vasten wil laat blijken om zich noch door den wederstand zijner „getrouwe“ Bondgenooten in het Zuiden en Noordwesten, noch door de handelingen van Oostenrijk op het dwalspoor te laten brengen; des te geringer verhoudingen zullen dan ook die gevaren voor Pruisen aannemen, en wellicht behalen dan de stoffelijke belangen in de Zuid-Duitsche Staten de zegepraal nog wel over de staatkundige neigingen.”

Hier gelooft men dat, bestaet werkelijk, zoo als Parijsche dagbladen beweren, het plan tot eene zamenkomst der Fransche en Russische Keizers met den Koning van Pruisen, Baden eerder dan Brühl de plaats voor die ontmoeting wezen zal, ten einde daaraan nog meer het karakter eener zamenkomst van bijzondere personen te geven.

Gedurende de laatste jaren is de toepassing der doodstraf in Pruisen sterk afgenomen, want tusschen 1855 en 1857 bedroeg het aantal der tot die straf veroordeelden nog 158, en tusschen 1858 en 1860 slechts 101. Van de 158 eerstgenoemden hebben er 78 en van de 101 laatstgenoemden niet meer dan 11 deze hune straf ondergaan, terwijl van de 8 in de Rijnprovincie ter dood verwezenen slechts 1 ter dood gebracht is.

Men verwacht te Swinemunde het Russische stoomfregat Smely, om de Japanische Gezanten van daar naar Petersburg over te brengen. De gezagvoerder scheepsluitenant Kasnabow heeft langen tijd in Japan doorgebracht, is met de taal en zeden des lands bekend en zal het Gezantschap aan boord van zijn fregat verwelkomen.

FRANKFORT 15 juli. — In de te München gehouden conferentie over het handelverdrag hebben Wurtemberg en Beieren de verwerping daarvan voorgelagen, maar Hessen-Darmstadt en Nassau gearzeld daarin te bewilligen, zoodat men uiteen gegaan is zonder een besluit genomen te hebben. Maar sedert de Oostenrijksche Regering andermaal het initiatief in deze zaak genomen heeft, schijnt Wurtemberg van zins de verantwoordelijkheid der verwerping van het verdrag op zich te nemen.

Bij gelegenheid der opening van het Duitsch schuttersfeest werd hier laatstleden zondag een groote maaltijd gehouden, waaraan natuurlijk ook de Hertog van Saksen-Coburg Gotha, in eenvoudige schuttersgewaad, deel nam. De twee voornaamste feestdronken, door dr. Muller en dr. Benjamin ingesteld, vloeiden van loftuitingen op de Duitsche eenheid en den Duitschen broederzin over, terwijl de tweede spreker onder anderen zeide: „De taal van Frankfort is de taal van Duitschland, want Frankfort is de stad der Keizers, Frankfort is de stad van het Duitsch Parlement. U allen begroet ik, vreemdelingen en broederschutters, en in de eerste plaats begroet ik de beminde Zwitsers. Zij hebben zich van hunne bergen, van hun geliefd Vaderland losgerukt, om met Duitschland te gevoelen en te denken, om zich met Duitschland te verbroederen. Op hunne bergen en de kracht hunner burgers steunende, kunnen zij sedert eenen eeuw zeggen: „door onze kraacht en de ijverzucht der Koningen beschermd, hebben wij niet noodig dat iemand ons help.“ Gegroet ook, scherpschutters uit Oostenrijk, Tyrol en Beieren, Zwaben en Alemanen van den regter-Rijnover, want de Alemanen van den linkerover zijn ons door lafheid en verraad ontrukkt; groet, gij Saksers, Pruisen, Rijnbewoners! Eene enkele gedachte vereenigt ons allen, die van een éénig en vrij Vaderland, dat zich in het genot der gelijkheid verheugt. Een volk heb ik vergeten, het Heesische, de martelaar van het Duitsche regt, en het Sleeswijk-Holsteinsche, welks martelaarschap nog niet geëindigd is.“ Het „leve Duitschland!“ waarmede de spreker zijne rede bealoot, werd met daverend getuschel begroet.

Per Telegraaf.

PARIJS 18 Juli.
H. K. H. Princes (Clotilde) echtgenoot van Prins Napoleon, is heden morgen ten zes ure voorspoedig van een zoon bevallen. De Vorstin zoowel als het kind zijn welvarend.

Tweede depeche.
Door La Patrie wordt bevestigd dat de Regering van de Vereenigde Staten het aanbod heeft gedaan om de provincie Sonora van Mexico over te nemen tegen voldoening van zes millioen dollars.

Le Pays verzekert dat het vertrek van generaal Forey naar Mexico wederom is uitgesteld.
MARSEILLE 18 Juli.
De Infante van Portugal en de Russische gezant von Kisselef zijn uit Rome alhier aangekomen. Volgens berichten uit die stad van den 15den, was er op nieuw eene ontwikkeling der Fransche strijdkrachten noodig geweest ten gevolge van pogingen tot het doen van manifestaties; op verschillende plaatsen waren bommen geworpen en gesprongen. De politie had verschillende personen in hechtenis genomen.

De kardinaal Altieri had zich per spoorwag tot aan de Napolische grenzen begeven; hij zal den 1 augustus een bezoek brengen aan den huurder van het gezantschaps-hotel van Beieren en niet aan den gezant.

TURIJN 17 Juli.
Eene deputatie uit de Kamer is heden den Koning met het aanstaande huwelijk van Prinses Pia geluk wenschen. Z. M. ontving de deputatie met de hem eigene beleefdheid en zeide haar dank voor de gevoelen van verknochtheid waarvan zij de tolk was. Hij voegde er bij dat niets hem aangenaamer kon zijn dan de volmaakte overeenstemming tusschen de verschillende magten in den Staat, en verklaarde in de bestendige overtuiging te staan, dat de bevrijding

van Italië door de vrijheid tot stand gebracht moet worden.

In de heden gehouden zitting der Kamer van Afgevaardigden interpeleerde de heer Lazzaro het Ministerie over het rooverwezen, dat, om zoo te spreken, den Napolitanen geen rust laat. De minister Ratazzi antwoordde dat de rooverij thans veel van haar politiek gewigt verloren had en zich tot plundering beperkt. Het vervolg der interpellatie is tot zondag uitgesteld. De heer Petrucci zeide dat de rapporten over het rooverwezen, welke het officieel dagblad mededeelt, onrust in de gemoeederen zaaijen, waarop de heer Ratazzi verklaarde dat hij, om de bevolking gerust te stellen, alleen de gewichtige feiten openbaar wilde maken.

TURIJN 18 Juli.
Alhier is berigt ontvangen dat te Venetië eenige ongeregelheden hebben plaats gehad, op het ontvangen der tijding van het erkennen van het Koninkrijk Italië door Rusland. Er waren driekleurige bijtetten aangeplakt en eenige vuurwerken afgestoken. De autoriteiten beschouwden deze manifestaties met ongerustheid.

KOPENHAGEN 17 Juli.
Heden avond kwam de Koning van Zweden met gevolg, waaronder twee Fransche officieren, hier aan, en werd door den Koning met veel hartelijkheid ontvangen.

LONDEN 18 Juli.
Koffij, Thee en Suiker vast. — Indigo, Guatemala in veiling 2 a 8 d. lager.

LIVERPOOL 18 Juli.
Katoen. Heden zijn 4000 b. afgedaan tot ½ d. lager.

BERLIJN 18 Juli.
Rogge 52½, najaar 51½. — Olie 14½, per najaar 14½.

MADRID 17 Juli.
Spanje 3 pc. 49.40; dito 2 pc. 44.

PARIJS 18 Juli.
Frankrijk 3 pc. 68.35; dito 4½ pc. 97.60; Crediet Mob. 822. Spanje 3 pc. 47½; dito 2 pc. —.

LONDEN 18 Juli.
De Gecons. 3 pc. 92½, Rusland 4½ pc. 91. Spanje 2 pc. 44½; dito Buitenl. 3 pc. 54½; dito Cert. 9½; dito Amort. 19. Portugal 3 pc. 45½. Mexico 3 pc. 28½. Ecuador N. 1 pc. 17½. Illinois Shares 51; dito Bonds 7 pc. 75.

WENEN 18 Juli.
Oostenrijk Metalliek 5 pc. 70.30; dito Nat. 5 pc. 81.30. Wissel op Londen 127.

FRANKFORT 18 Juli.
Oostenr. Metall. 5 pc. 54½; dito Nation. 5 pc. 63½. Spanje 2 pc. 44½; dito 3 pc. 48.

ANTWERPEN 18 Juli.
België 2½ pc. —; dito 4½ pc. 99½. Spanje 2 pc. 43½; dito Binnenl. 3 pc. 47½. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 55; dito Nationale 5 pc. 64½.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 18 Juli.

De Nieuwe Rotterdamsche Courant — thans regeringsorgaan — werpt, met haar gewone onpartijdigheid en eerlijkheid, de schuld van het niet-afdoen der tiendwet, op de Tweede Kamer. „Door het besluit der Tweede Kamer om niets meer in deze Zitting af te doen [sic], zal ook dit wetsontwerp blijven liggen tot in de volgende Zitting, en dan zal weder al het werk in de sectien op nieuw gedaan moeten worden.“ Zoo leest men in dat blad.

Wij laten de woordverdraaijing, de valsche voorstelling van het besluit der Kamer, voor rekening van het blad: wij merken slechts op, dat het besluit waarop gedoeld wordt, niet strekte om „niets meer in deze Zitting af te doen“ maar: om eenige weinige wetsontwerpen (die men nog niet volledig kon beoordeelen en die door de slofheid der Regering veel te laat waren ingediend om in deze Zitting goed behandeld en afgedaan te worden) te laten rusten tot een volgende Zitting. Wij kunnen het ook vergeven dat de schrijver, in 't laatste gedeelte van de aangehaalde zinsrede, toont niet bekend te zijn met de regeling der werkzaamheden van de Tweede Kamer, gelijk die is vastgesteld bij 't reglement van orde.

Maar wij vragen: weet de schrijver dan niet, wat de tiendwet in 't bijzonder betreft, dat die sedert lang alleen wacht op de werkzaamheden die de Regering en niet de Kamer, te vervullen heeft? Weet de schrijver niet dat de Kamer, wanneer, gelijk in casu, de Regering te lui is om het Voorloopig Verdrag te beantwoorden, niet voort kan gaan met de behandeling der voordragt?

Wij hopen dat de schrijver het niet weet. Want anders zouden wij, en het publiek met ons, niet dan verachting hebben voor den man die met een schijnheiligt gezigt betuigt: „wij hebben nooit iets anders verdedigd dan hetgeen in onze oogen waarheid was“ (N. R. C. van 8 juli ll.), terwijl hij der waarheid zoo ergerlijk te kort doet. Liever gelooven wij voor ons, aan onkunde dan aan opzet om te misleiden: in elk geval wenschen wij der jongere zuster heil en vooral beterschap!

Het programma voor de 29ste en 30ste uitvoering in de Officiers-Sociëteit, in het Park alhier, op zondag 20 deser, des namiddags ten 1½ en des avonds ten 8 ure, luidt als volgt: 1, Marche Solemnelle, Greefen; 2, Polonaise, F. Velpen; 3, Ouverture Der Bergegat, Spohr; 4, Fantaisie Ne touchez pas à la Reine, de Boieslot, Lucé; 5, Souvenir de Palerme; 6, Barcarolle, Treibe, Schiffein, treibe, Kücken; 7, Potpourri Concertante, Martha (gevraagd), Flotow; 8, Marche.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is tot hervatting van hare werkzaamheden bijeengeroepen tegen maandag den 28 juli.

Naar men verneemt zal de commissie van enquête nopens den toestand van de zeemagt in het begin der volgende week hare werkzaamheden voortzetten.

In de zitting der Provinciale Staten van Zuidholland is heden een voorstel van Gedeputeerde Staten, strekkende tot het verlenen van subsidie tot verbetering der haven van Middelharnis, uitgesteld tot de Najaarsvergadering. De provinciale begroeting is daarna met algemeene stemmen aangenomen, waarna de Zomervergadering is gesloten.

Z. M. heeft goedgevonden: 1º, aan de nagelmede officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, cervol ontalag te verleenzen, te wetsen: te

Leeuwarden, aan H. Meursinge, als officier van gez. der 2de kl., en hem tevens te vergunnen de uniform der schutterij met de onderscheidingsteekenen, aan zijnen rang van officier van gezondheid der 2de kl. verbonden, voortdurend te blijven dragen; te Bolsward, aan dr. T. Mesdag Wz., als officier van gezondheid der 3de kl., en aan H. Hubert, als 1ste luit.; 2º, te benoemen: bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden, tot officier van gezondheid der 2de kl. M. B. Vos, thans 1ste luit.; tot 1sten luit. mr. P. Wiertsma Schik, thans 2de luit.; tot 2den luit. mr. G. Buma, thans sergeant; te Bolsward, tot officier van gezondheid der 3de kl. T. van der Wei; tot 1sten luit. A. Westerbaan Cz., thans 2de luit.; tot 2den luit. W. A. Peereboom; te 's Gravenhage, tot 2den luit. jhr. mr. E. A. C. N. Wittert.

Bij Koninklijk besluit is aan A. Appo, gewezen kamerbewaarder en concierge bij het nu opgeheven Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van f 533 'sjaars.

Z. M. heeft bewilliging verleend tot de verlenging van den duur der naamlooze vennootschap „Assurantie-compagnie tegen zeeschade“, te Amsterdam, voor den tijd van tien jaren, op denzelfden voet en dezelfde voorwaarden als tot heden heeft plaats gehad.

De Staatsbladen n.º 106 en 107 behelzen de wetten van den 22 juni ll., houdende naturalisatie van P. J. Meier en H. F. Thissen.

De Minister van Finantien heeft den 5 dezer aan een der provinciale directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen doen afgaan de volgende missive:

„De directie van de Rijnspoorweg-Maatschappij verzoekt bij haren brief van den 28 mei ll., behandeld bij den uwen van den 14 juni ll., de los of gestorte, uit zee, ten doorvoer aangebrachte granen bij de lossing in zakken te mogen scheppen, om ze in deze emballaasje langs den Rijnspoorweg door te voeren. Men schijnt te meenen, dat art. 81 der algemeene wet van den 26 augustus 1822 (Staatsblad n.º 30) z'ch daartegen verzet. Mij komt die meening onjuist voor en alleen het gevolg van eene te strenge wetsuitlegging. Art. 81 verbiedt ten opzichte van ten doorvoer aangegeven goederen: 1º, opslag; 2º, verandering van fusten en berken; 3º, eenigerlei behandeling hoegenaamd. Het verbod geldt voor de beide laatste punten bovendien alleen voor zoo verre deze eenige verwerking der goederen medebrengen. Nu is het niet denkbaar dat het lossen van gestorte granen, waartoe men deze noodwendig in zakken moet scheppen, en het verder doorvoeren dier granen in die zelfde zakken, zou kunnen genoemd worden eene behandeling welke eenige verwerking medebrengt. Verwerkt, in den meest ruimen zin des woords, worden de granen op die wijze niet, en ik zie er dus geen het minste bezwaar in, dat aan de ambtenaren worde voorgeschreven van toe te laten, dat gestorte goederen worden doorgevoerd in de emballaasje, welke men heeft moeten gebruiken om die goederen te lossen. Ik noodig u uit in dien zin de noodige bevelen te geven, terwijl van de bovenbedoelde omstandigheid door de ambtenaren, met het toezigt op de lossing belast, aantekening moet worden gesteld op de transitopapporten en het getal zakken daarbij aangegeven.“

Zestal van predikanten te Hoorn: dd. D. J. van Aalst, te Delden; dr. J. G. R. Acquoy, te Koog aan de Zaan; S. Essenius Greeff, te Assendelft; W. Snellen, te Odiik; dr. P. Steen, te Delden, en dr. J. M. Vorstman, te Enschedé.

's GRAVENHAGE 18 juli. — De kiezersvereeniging Nederland heeft gisteren avond tot hare kandidaten ter vervulling van de ontstane vacature van twee leden voor de Provinciale Staten in Zuidholland gekozen jhr. mr. H. G. C. L. Janssens, wethouder, en den heer P. J. van der Burgh, lid van den Gemeenteraad alhier.

Heden heeft voor den Hoogen Raad (kamer van vacantie) de nieuw benoemde president bij het Prov. Geregtschap in Gelderland, de heer mr. J. Rau van Garamen, den bij de wet gevoorzerden ambtseed afgelegd.

Op dingsdag den 29 dezer zal aan het lokaal van het Departement van Binnenl. Zaken alhier worden aanbeede: 1º, het afdammen der gracht, loopende van af den vijfder lange de gebouwen van het Binnenhof en het gebouw van den Hoogen Raad; 2º, het dempen der beek; 3º, het maken van riolen, putten en spruiten; 4º, het maken van kaaimuren en erfcheidingen, en 5º, het bestraten van den grond, door het dempen der beek verkregen.

Gisteren middag is een jongen van ongeveer elf jaren, die zich op het Spui nabij het Zieken bezighield met vischjes te vangen, in het water gevallen, met het noodlottig gevolg, dat hij er levenloos werd uitgehaald.

Gisteren heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met 's Lands bouwmeester, den heer Rose, eene inspectie gehouden over de zalen, tot dusver in gebruik bij den Raad van State. Men verwacht, naar aanleiding van dit bezoek, dat de inrigting van die zalen eene verandering zal ondergaan, hetgeen ook te verwachten is omdat de vergaderzaal van den Raad van State ook voor het publiek toegankelijk zal worden gemaakt. (N. D. v. 's G.)

SCHIEVENINGEN 18 juli. — Heden morgen had alhier op het kerkhof „ter Navolging“ de plechtige begrafenis plaats van jhr. mr. Johan Frederik Steengracht, overleden op zijn kasteel, gelegen in Pruisen, tusschen Kalkar en Cleef.

WASSENAR 16 juli. — Tot leden van den Gemeenteraad zijn gisteren gekozen de heeren J. E. Meyboom, burgemeester; C. J. v. d. Kellen, med. doctor; H. Swaan, particulier, en D. v. d. Kley, landbouwer, oud-lid van den Raad.

HAARLEM 17 juli. — In de gisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad is, op voordragt van Burgemeester en Wethouders, besloten, een adres bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, in hetwelk de aandacht wordt gevestigd op drie punten van bezwaar, die dezerzijds bestaan, betreffende het ontwerp van wet voor de concessie voor de doorgraving van Holland op zijn smalst, en welke punten reeds zijn opgenomen geworden onder die welke aan den Minister van Binnenlandsche Zaken in het advies dezerzijds omtrent de zaak zijn kenbaar gemaakt. — In handen van de commissie van finantien is o. a. gesteld een brief van de commissie voor het Museum, in welchen gelden worden verlangd voor het herstellen van schilderijen. De voorzitter heeft medegedeeld dat voor dit Museum is ontvangen van den heer Dyserinck een hellebaard; van den heer v. d. Arend een platte grond van de lokalen, en van den heer Spaan eene geslachtslijst van Lourens Jansz. Coester.

Tot dusver hebben de Amerikaansche verwickelingen niet dien nadeligen invloed op het fabriekwezen

alhier uitgeoefend, gelijk reeds elders het geval is. Thans echter schijnt zich die invloed met rasche schreden te kenmerken, daar men verneemt dat reeds vele arbeiders aan de fabriek van den heer Bavink en ook aan die van den heer Prévaire hebben gedaan gekregen, terwijl het, bij den tegenwoordigen staat van zaken in Amerika, te voorzien is, dat zulks weldra met nog grooter aantal het geval zal zijn, zoo dit niet, hetgeen te verwachten, maar niet te hopen is, tot een geheel stilstand van het fabriekwezen alhier aanleiding zal geven.

AMSTERDAM 18 juli. — Door het bestuur der afdeling Amsterdam van de Hollandische Maatschappij van landbouw is eene zilveren medaille toegekend aan den heer R. P. Bakker, gezagvoerder van het schip Senior, wegens het overbrengen van levende planten voor den hortus botanicus alhier.

's HERTOGENBOSCH 16 juli. — Het bestuur van den polder van den Eigen heeft ten behoeve der ingelanden een stoomwerktuig doen daarstellen tot droogmaking der landerijen. Bedoelde polder beslaet eene oppervlakte van 2840 bunders. Het werktuig, dat heden voor het eerst in werking is gebracht, voldoet uitermate en doet den vervaardiger, den heer W. H. Smulders, fabriekant in stoomwerktuigen te Tilburg, alle eer aan; het bezit 26 paardenkrachten, heeft een schepd van 6 el middenlijn, dat 12 maal in de minuut wordt rondgedraaid. Het werpt 60 kubiek el water per minuut op en wel in de rivier de Diep, die op dit oogenblik 1,40 el hooger staat dan de oppervlakte van gezegden polder en tot 4 el kan worden opgevoerd. De machine, de eerste van zoodanigen aard, welke hier in de provincie vervaardigd is, moet volgens het oordeel van zaakkundige mannen, wat doelmatigheid en soliditeit betreft, niets te wenschen overlaten. De kosten van het geheele werk worden slechts op eens som van f 35,000 geraamd.

EINDHOVEN 16 juli. — Gisteren werd op het grondgebied van Nuunen, 10 minuten van hare woning, in de heide verbrand gevonden de huisvrouw van A. Schutjens, te Breugel. Men gist dat de kleederen dezer vrouw binnenshuis zijn in brand geraakt en zij daarop naar buiten is geloopen, zonder door iemand te zijn bespeurd. Deze vrouw, welke tot den goeden boerenstand behoorde, had in de laatste dagen blijken van krankzinnigheid gegeven.

BENNEKOM 15 juli. — Heden is ten huize van den metselaar J. Heytink brand ontstaan, waardoor diens woning in korten tijd werd in de asch gelegd. De brand sloeg weldra over op het daar tegenover staande huis van den broodbakker Melis van Dusschoten, waarvan het achterhuis insgelijks afbrandde.

ENSCHEDÉ 15 juli. — Het bouwen eener hulperk van hout alhier is aangenomen door G. B. Krebbe, mr. timmerman te Almelo, voor de som van f 6540. — Door Burgemeester en Wethouders alhier is tot architect voor de gemeente aangenomen de heer Immink, architect en civiel-ingenieur te Zaandam.

ASSEN 16 juli. — Door den Gemeenteraad wordt een adres aan Z. M. den Koning gezonden, wegens de opmaling van water in het Noord-Willemskanaal. Dit adres toont aan, dat alleen de veelvuldige regens het gebruik van het kanaal voor de scheepvaart veroorloven, maar droog zomeweder zou onmiddellijk de vaart stremmen.

Gemeenteraad van Rotterdam.

Avond-Zitting van Vrijdag 18 Juli.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare Vergadering werd door 25 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Blom, de Bruyn, Dauring, Hoffmann, van der Hoop, van der Kna, Pincoff, Reuchlin, Rueb, van Rijckevorsel, Sander en F. van Vollenhoven.

Nadat de notulen der op gisteren gehouden zitting gearresteerd waren, zeide de Voorzitter, dat deze Vergadering was belegd uit hoofde van eene ingekomene belangrijke missive van heeren Curatoren van het Erasmusch Gymnasium, meldende dat de heer F. Piaget, 1ste leeraar in de Fransche taal en de nieuwe geschiedenis aan het Gymnasium alhier, tot leeraar aan het Gymnasium te 's Gravenhage was beroepen op eene jaarwedge van f 2500 en eene buitengewone toelage bovendien van f 500. Curatoren wezen op het hooge belang, dat er in gelegen was om te trachten den heer Piaget voor ons Gymnasium te behouden, daar zijn vertrek eene onherstelbare ramp voor die inrigting wezen zou.

De Voorzitter verklaarde, nadat de missive van heeren curatoren was voorgelezen, dat Burgemeester en Wethouders het geheel eens waren met curatoren, dat het vertrek van den heer Piaget een groot verlies zoude zijn, en, ofschoon de heer Piaget ook zeer aan onze stad is gehecht, maakten familie-aangelegenheden het hem tot pligt de beroeping aan te nemen. In dit bijzonder geval stemden Burgemeester en Wethouders er mede in, dat men moest trachten den heer Piaget voor ons Gymnasium en onze stad te behouden; zij wenschten daarom aan den Raad de vraag te onderwerpen, hoe in deze te handelen?

De heer Bichon van Jaerckende erlangde nu het eerst het woord, tot nadere uiteenzetting der bijzondere verdiensten van den heer Piaget en tot aanbeveling van het voorstel van heeren curatoren. — De heer Plate wilde niets afdingez op de buitengewone bekwaamheden van den heer Piaget, maar meende dat men te ver ging, wanneer men aanvoerde dat het Gymnasium als het ware met hem zou staan of vallen; zijns oordeels zou wel weder een ervaren leeraar te vinden zijn; men behoefde zich toch niet tot mannen in ons Land te bepalen, maar kon daarvoor ook het oog buiten 's Lands slaan. Eerst ontlangt was de jaarwedge van den heer Piaget van f 1500 tot f 2000 gebracht, en verhoogde men die na tot f 3000, dan werd zijns oordeels de verhouding tot de andere leeraars uit het verband gerukt, wat ongunstig zoude werken. Hij stelde hoogen prijs op goed onderwijs, maar eene andere vraag was, of men door meer geld te geven, wel altijd verbetering te weeg bragt. In de vermindering van het getal leerlingen van het Gymnasium, zag hij het bewijs dat de belangstelling van het publiek in die instelling afneemt. Nog vroeg hij, wat men zal doen, als de heer Piaget bij voorbeeld een volgend jaar elders beroepen wordt, waar het honorarium weder hooger is? Zal men dan weder tot verhooging overgaan? In een en ander vond hij genoegzamen grond om tegen de verhooging te stemmen. — Ook de heer Löhne betreurde zeer het vertrek van den heer Piaget, maar was er tegen alleen zijn honorarium te verhoogen en dat van de andere leeraars onveranderd te laten, en daar nu van geene algemeene verhooging sprake kan zijn, meende hij dat men zich in zijn noodlot moest schikken en in de vacature zoo goed mogelijk voorvullen. — De heer van Oord was een ander gevoelen toegeedaan. Ook hij noemde het verlies van den heer Piaget onherstelbaar, wat hij in bijzonderheden aanwees en waarin hij reden vond tot een buitengewonen maatregel. — De heer van Wageningen verklaarde zich tegen de verhooging, omdat hier geen kwestie is van de betrekking, maar van personen, en door deze partijde verhooging de verhouding met de bezolijging der andere leeraars zou worden verbroken. — De heer Ledderhose achtte het behoud van den heer Piaget waf eene opoffering waard.

